

แนวทางการประเมินผลการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 3 ชาย หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 210

การสงครามในอนาคตนั้น พลเมืองทุกคนไม่จำกัดเพศและวัย ย่อมจะต้องมีส่วนร่วมในสงครามด้วยกันทั้งสิ้น จึงมีความจำเป็นต้องขยายโครงสร้างของกองทัพ พร้อมกับพัฒนาระบบกำลังสำรองควบคู่กันไป¹ กำลังพลสำรองถือเป็นกำลังทางยุทธศาสตร์ที่ทำให้กองทัพสามารถทำการรบได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน

กิจการกำลังพลสำรอง² ถือกำหนดโดย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงเป็นพระบิดาแห่งกิจการกำลังพลสำรองของไทย โดยได้ทรงริเริ่มเตรียมกำลังพลสำรองไว้ช่วยแก้ปัญหาให้แก่ประเทศชาติ ทั้งในยามสงบ และยามสงคราม จึงเป็นรากฐานของการดำเนินการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติ

กำลังพลสำรองทุกนาย มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ตามที่ทางราชการกำหนด หากขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยงแล้วย่อมจะมีความผิดตามที่ระบุไว้ ดังนั้นจึงควรทราบถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ

นายทหารสัญญาบัตรกองหนุนการรับราชการทหาร

มีหน้าที่เข้ารับราชการทหารปีหนึ่งไม่เกิน 2 เดือน และมีหน้าที่รับราชการในขณะที่มีราชการพิเศษ เมื่อมีราชการสงครามหรือประกาศระดมพล หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก ในเขตท้องที่ซึ่งตนตั้งภูมิลำเนาอยู่ แม้จะไม่ได้รับคำสั่งเรียกพลประการใดก็ต้องรีบไปรายงานตนเอง ณ หน่วยทหารที่ตั้งอยู่ในภูมิลำเนานั้นทันที

นายทหารประทวนกองหนุน และพลทหารกองหนุน

เมื่อมีการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อทดลองความพร้อมหรือระดมพล จะต้องไปให้ทันตามกำหนดไม่หลีกเลี่ยง การเข้ารับราชการทหาร มีหน้าที่รับราชการ

เรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารหรือเข้ารับการทดลองความพรั่งพร้อม และเมื่อถูกเรียกเข้ารับราชการต้องอยู่ในวินัยทหารเหมือนทหารประจำการ

หน้าที่ของกำลังพลสำรองในการเตรียมพล

กำลังพลสำรองที่จะต้องเข้ารับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร อย่างต่อเนื่องโดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้กำลังพลสำรองได้รับการทบทวนและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการรบตามตำแหน่งหน้าที่ร่วมกับทหารประจำการได้อย่างมีประสิทธิภาพการที่จะทำให้กำลังพลสำรองมีขีดความสามารถดังกล่าวได้นั้น จะต้องได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่องและต้องอาศัยระยะเวลาที่ยาวนานพอสมควร ซึ่งอาจสร้างภาระให้กับกำลังพลสำรองเป็นอย่างมาก แต่จะทำอย่างไรเมื่อเราจะต้องเตรียมกำลังไว้ให้พร้อมและเพียงพอที่จะใช้ในการขยายกำลัง เพื่อป้องกันประเทศชาติเพื่อให้พ้นภัยจากผู้รุกราน

กองทัพบกเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพไทย มีหน้าที่เตรียมกำลังเพื่อการป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ³ ซึ่งตามแผนโครงสร้างของกองทัพจะไม่ขยายกำลังเพิ่มเติมจากหน่วยที่มีอยู่ในปัจจุบัน แต่ได้ปรับการจัดหน่วยให้มีรูปแบบเหมาะสม มีอำนาจกำลังรบสูงสุดและปรับทดแทนกำลังพลประจำการด้วยระบบกำลังทดแทน การพิจารณาปรับปรุงระบบกำลังสำรองให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถเข้าปฏิบัติการรบได้เมื่อประเทศระดมพล โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดระบบกำลังพลสำรองให้ชัดเจนในเรื่องการผลิต การดำเนินการ กำลังพล การควบคุม การศึกษาและการใช้กำลังพลสำรอง ประเภทนักศึกษาวิชาทหาร มีการพิจารณาปรับกำลังรบหลักประเภทกำลังประจำการลดลง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และได้ส่วนสัมพันธ์กับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาเสริมสร้างกำลังกองทัพบกและนโยบายในการพัฒนากองพลหนุนระบบกำลังพลสำรอง ประกอบด้วย ระบบการผลิต ระบบการควบคุม ระบบการเรียกพลและการระดมพล ระบบการฝึกศึกษา ระบบการบรรจุ และการใช้กำลังพลสำรอง ซึ่งได้มีการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองมาตามลำดับ⁴ ภายใต้การควบคุมของหน่วยบัญชาการรักษ

ดินแดน ปัจจุบันอาศัยพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2552⁵ ที่ได้เปลี่ยนชื่อเดิมของหน่วยบัญชาการกำลังพลสำรอง (นสร.) เป็นหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน (นรด.) ตามมาตรา 17 ของพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว โดยให้ทำหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับ การ และดำเนินการเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองทั้งปวง กิจการสวัสดิ รวมทั้งปกครองบังคับบัญชาหน่วยทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด โดยมีผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

แนวความคิดที่จะทำให้กำลังพลสำรอง มีประสิทธิภาพในการรบ มีความพร้อมที่จะเข้ารับ การเรียกพลหรือระดมพล เมื่อต้องการได้ภายใน 72 ชั่วโมง และในขณะเดียวกันจะต้อง ไม่ให้กระทบกระเทือน หรือสร้างความเดือนร้อนให้กับตัวกำลังพลสำรองที่เข้ารับการเรียก พลเพื่อฝึกวิชาทหารมากจนเกินไป

ดังนั้นนโยบายการพัฒนาระบบกำลังสำรองวงรอบทศวรรษ จึงได้ถูกกำหนดและได้ทำการ เรียกพลฯ ตั้งแต่ พ.ศ.2534 เป็นต้นมา ตามระบบ 3 : 3 : 4 ปี โดยมีแนวความคิดว่าให้ เรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการฝึกวิชาทหารเป็นห้วงระยะเวลาสั้นๆ แต่ได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นพื้นฐาน จนกระทั่งถึงขั้นการฝึกเป็นหน่วยทางยุทธวิธี ระดับสูง ซึ่งที่ ผ่านมา ปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบกำลังสำรองมีขอบเขตของปัญหาที่ กว้างขวางและเกี่ยวพันกับปัจจัยต่างๆ ทั้งในและนอกกองทัพบก ผลจากการวิเคราะห์ ปัญหาพบว่าสาเหตุเกิดจากองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ โครงสร้างรวมทั้งความ ไม่ชัดเจนของการปฏิบัติใน 5 ระบบย่อย คือ 1) ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง 2) ระบบ การควบคุมกำลังพลสำรอง 3) ระบบการเรียกพลหรือระดมพล 4) ระบบการฝึกศึกษา กำลังพลสำรอง 5) ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง ความไม่เหมาะสมของ หลักการบางประการ ที่ทำให้ระบบขาดความเป็นไปได้ทางยุทธการ และทางด้านงบประมาณ โครงสร้างหน่วยที่ไม่เหมาะสมของหน่วยงาน ซึ่งรับผิดชอบการพัฒนาระบบ กำลังสำรอง รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ จากภายนอกและได้เริ่มใช้ระบบกำลังสำรอง เป็น 1: 1: 1: 3 ปี ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา โดยกำลังพลสำรองจะอยู่ในระบบการเรียกพล 6 ปี

จากแผนแม่บทการพัฒนาาระบบกำลังสำรองของกองทัพบก⁶ หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน มีความรับผิดชอบในการพัฒนาระบบกำลังสำรอง ซึ่งประกอบด้วยระบบงาน 5 ระบบตามที่กล่าวข้างต้น ดังนั้น หากต้องการพัฒนาระบบกำลังสำรองของกองทัพบกให้มีคุณภาพมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ จะต้องพัฒนาในทุกระบบย่อยควบคู่กันไป จะพัฒนาแต่ระบบใดเพียงระบบเดียวไม่ได้

ปัจจุบันนี้ กรอบการดำเนินงานด้านดำเนินการพัฒนาระบบกำลังพลสำรอง มีผลโดยตรงต่ออำนาจทางทหารของชาติ ความมั่นคงของประเทศจำเป็นต้องอาศัยกำลังทหารเข้าทำหน้าที่ปฏิบัติงานในส่วนสำคัญของประเทศ ดังนั้นประเทศไทยตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันได้ตระหนักถึงความสำคัญในส่วนของกำลังพลที่ต้องเข้ามาปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คุณภาพของกำลังพลนั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ในขณะที่สัดส่วนชายไทยที่เข้าเกณฑ์ทหาร มีจำนวนลดลงเรื่อย ๆ อย่างเห็นได้ชัด จากเดิมอยู่ในอัตราส่วน 10 คน ต่อ 1 คน หมายถึง กองทัพสามารถเลือกคนให้เข้ามารับใช้ชาติได้ 1 คน จากทั้งหมด 10 คน แต่ทุกวันนี้ กลายเป็นอัตราส่วน 2.3 คน ต่อ 1 คน หมายถึง กองทัพมีตัวเลือกน้อยลง เลือกทหารเกณฑ์ 1 คน ได้จากจำนวนทั้งหมด 2.3 คนเท่านั้น หากมีการเพิ่มโควตานักศึกษาวิชาทหาร จำนวนมากขึ้นไปอีก ย่อมส่งผลทำให้คนที่เข้าสู่การเกณฑ์ทหารย่อมน้อยลงไปเรื่อย ๆ ในขณะที่มีการจำกัดนักศึกษาวิชาทหาร อยู่ปีละไม่เกิน 100,000 คน จากเดิมจำนวนนักศึกษาวิชาทหารที่ศึกษาอยู่ระหว่างชั้นมัธยมปีที่ 1-5 จำนวน 300,000 คนทั่วประเทศ ประกอบกับรัฐบาลไทยได้รับรองอนุสัญญาเจนีวา⁷ ซึ่งได้ให้สัตยาบันเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 ในกรณีที่สัญญาระบุชัดเจนห้ามไม่ให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ฝึกอาวุธ ส่งผลให้นักศึกษาวิชาทหารไม่สามารถฝึกอาวุธอย่างเข้มข้นเทียบเท่ากับการฝึกทหารเกณฑ์ได้อีกต่อไป ดังนั้นจึงต้องออกแบบหลักสูตรในการฝึกกำลังพลสำรองเพื่อให้ผู้รับการฝึกเป็นกำลังสำรองที่สมบูรณ์มีประสิทธิภาพ

กองทัพบก โดย หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ได้จัดทำหลักสูตรการฝึกนักศึกษาวิชาทหารใหม่ สำหรับนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 - 3 ชาย,หญิง พ.ศ.2558⁸ เพื่อ

ดำเนินการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร หลักสูตรการฝึกนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 3 โครงสร้างของหลักสูตร มีรายละเอียดโดยสรุป คือ การฝึกภาคปกติ เป็นการฝึกบุคคลทำเบื้องต้นภาควิชาการ ประกอบด้วย 1) วิชาแบบธรรมเนียมทหาร 2) วิชายุทธวิธี 3) วิชาสงครามพิเศษ 4) วิชาเหล่าทหารราบ 5) วิชาเหล่าทหารม้า 6) วิชาเหล่าทหารปืนใหญ่ 7) วิชาเหล่าทหารช่าง และ 8) วิชาการปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกัน รวมทั้งการการฝึกภาคสนามและการฝึกยิงด้วยกระสุนจริง

ในปัจจุบัน ชั้นปีที่ 1 และ 2 ให้นักศึกษาวิชาทหาร ให้มีความรู้วิชาทหารเบื้องต้น เพื่อให้เกิดระเบียบวินัย ลักษณะทหาร การเชื่อฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัด สามารถใช้อาวุธประจำกาย และทำการยิงปืนอย่างได้ผล สำหรับชั้นปีที่ 3 ให้นักศึกษาวิชาทหาร ให้มีความรู้วิชาทหารทั้งทางเทคนิคและยุทธวิธี ให้สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้บังคับหมู่ได้ ชั้นปีที่ 4 ให้นักศึกษาวิชาทหาร ให้มีความรู้วิชาทหารทั้งทางเทคนิคและยุทธวิธี ให้สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งรองผู้บังคับหมวดได้และชั้นปีที่ 5 ให้นักศึกษาวิชาทหาร ให้มีความรู้วิชาทหารทั้งทางเทคนิคและยุทธวิธี ให้สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้บังคับหมวดได้

นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 และ 2 ให้มีความรู้และมีทักษะวิชาทหารเบื้องต้นอย่างเพียงพอ ได้รับการสร้างเสริมลักษณะทหารอย่างเข้มงวด จนมีบุคลิกเป็นทหารอย่างชัดเจนเช่นเดียวกับ นักเรียนเตรียมทหารที่มีความอดทนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้มีความพร้อมต่อการฝึกในชั้นปีที่สูงขึ้น รวมถึงให้ได้รับการเสริมสร้างให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความรักหมู่คณะและเป็นผู้มีความเสียสละต่อส่วนรวม สำหรับนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 3 ให้มีความรู้ความสามารถทางทหารตลอดจนมีลักษณะผู้นำในระดับผู้บังคับหมู่สามารถใช้อาวุธประจำกายและทำการยิงอย่างได้ผล ทั้งนี้ให้ยึดถือหลักสูตรการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1-5 ชาย, หลิง พ.ศ.2549 ของกระทรวงกลาโหม⁹ เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

นอกจากนี้ นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 4 และ 5 ให้มีความรู้ความสามารถทางทหารและมีลักษณะผู้นำในระดับผู้บังคับหมวด มีความสามารถอย่างเพียงพอต่อการนำหน่วยใน

ระดับหมวด ปริญญาเอกมการณให้นักศึกษาวิชาทหาร มีความยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข ให้มีจิตสำนึกในเรื่องชาตินิยม รวมทั้งมีความเชื่อมั่น และศรัทธาในกองทัพ รวมทั้ง เพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารเป็นผู้มีระเบียบวินัย เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งของ ผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัด ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของประเพณี และวัฒนธรรมที่ดีของชาติ มีสุขภาพและพละนาญแข็งแรง มีความอดทน และอดกลั้น สามารถทนต่อสภาพแวดล้อม การฝึกที่ยากลำบาก ตลอดจน เพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารมีส่วนร่วมในการรณรงค์ และ ดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวาง จริงจัง ต่อเนื่อง และ เพื่อให้นักศึกษาวิชาทหาร มีความรัก ความสามัคคีในหมู่ นักศึกษาวิชาทหาร ด้วยกัน

การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร เป็นการฝึกเพื่อมุ่งหมายให้ผู้รับการฝึกเป็นทหารอย่างสมบูรณ์ ทั้งด้านจิตใจ, ความรู้ความสามารถ, ทักษะคติ และทางร่างกาย มิใช่มุ่งหมายแค่เพียงการ เรียนรู้วิชาทหารเท่านั้น เสริมสร้างให้นักศึกษาวิชาทหารตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่ง ของชาติ จึงต้องมีความรักความหวงแหน สามารถที่จะเสียสละ และอุทิศชีวิตให้กับชาติ ส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาทหารได้แสดงออกถึงความจงรักภักดี ต่อสถาบันที่ได้ทรงเสียสละ เพื่อพสกนิกรชาวไทย ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีมีฐานะมั่นคง ตลอดจนกำหนดให้นักศึกษาวิชา ทหารได้มีความรู้และความเข้าใจต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไป ใช้ได้จริง

เสริมสร้างให้นักศึกษาวิชาทหารมีความรู้ และประสบการณ์ในวิชาทหารที่เหมาะสม มี ทักษะคติที่ดี เชื่อมั่น ศรัทธาในกองทัพ และมีความพร้อมที่จะเข้ารับใช้ประเทศชาติอย่าง เต็มใจในฐานะกำลังพลสำรองที่มีคุณภาพของกองทัพ เสริมสร้างให้นักศึกษาวิชาทหารเป็น สื่อกกลางในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่าง ทหาร กับ ประชาชน รวมทั้งสามารถเป็น แบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชนในสังคม โดยเฉพาะในเรื่องการรณรงค์เพื่อป้องกันและต่อต้าน ยาเสพติด

ในการผลิตกำลังพลสำรองให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับ หลักสูตรการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งดำเนินการฝึกโดย ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร

หน่วยบัญชาการรักษาดินแดนศูนย์ฝึก/หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกต่าง ๆ
ทุกระดับ

การฝึกนักศึกษาวิชาทหารถือว่าเป็นหลักสูตรหนึ่งทางการทหารที่ทำการฝึกให้กับเยาวชนที่จะมาเป็นกำลังสำรองสอดคล้องกับลักษณะของหลักสูตรที่ดี¹⁰ กล่าวว่าหลักสูตรที่ดีจะต้องมีความชัดเจนวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของการศึกษาอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังต้องสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของการฝึกนักศึกษาวิชาทหารตั้งอยู่บนพื้นฐานและหลักการทางการศึกษา และตั้งอยู่บนรากฐานของความเป็นจริงสามารถนำไปปฏิบัติได้ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกมีความรู้ ความสามารถ และนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งนี้ย่อมเป็น สิ่งที่ย่อมเป็น สิ่งที่ย่อมบ่งบอกว่า ผู้เข้ารับการฝึกจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามนโยบายกับวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยให้การฝึกโดยภาพรวมสามารถบรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหมายไว้¹¹ ได้กล่าวไว้ว่า เป้าหมายของหลักสูตรมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันรวมถึงอนาคต ซึ่งการฝึก นักศึกษาวิชาทหารของ หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 210 ซึ่งรับผิดชอบการฝึก นศท. พื้นที่จังหวัดนครพนม และ จังหวัดมุกดาหาร ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกให้สอดคล้องกับนโยบายการฝึกนักศึกษาวิชาทหารของกองทัพ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกเป็นพลชนที่เข้มแข็งของกองทัพมีภาพลักษณ์ที่ดี มีอุดมการณ์ มีจิตอาสา มีจิตสำนึกของความเสียสละ มีความรักสามัคคี เป็นพลเมืองดี รวมถึงการเป็นคนดีของสังคม

การรับสมัครและรายงานตัวเข้าฝึกวิชาทหารเป็นไปต้องเป็นไปตามระเบียบที่หน่วยบัญชาการรักษาดินแดนกำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ¹² ส่วนเนื้อหาในการฝึกนักศึกษาวิชาทหารต้องสามารถให้ความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องในเรื่องกำลังสำรองของกองทัพและเพื่อเสริมสร้าง ความมั่นคงของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี¹³ สำหรับโครงสร้างของหลักสูตรควรแบ่งเป็นหมวดหมู่ประกอบด้วยแนวความคิด หลักการ ทฤษฎี ตลอดจนแนวทางในการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ และการกำหนดรายวิชาที่จะประกอบขึ้นเป็นหลักสูตรที่ใช้ในการศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการศึกษาด้านต่าง ๆ อย่างไร

ก็ตาม ควรจัดเนื้อหา วิชาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ ทางการฝึกทางทหาร เข้ามาเพิ่มเติม และอาจมีการปรับการฝึกให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและอนาคตมากขึ้น สำหรับด้านความพร้อมของเครื่องช่วยฝึกและสถานที่ฝึก ควรมีการปรับปรุงคุณภาพ ความทันสมัย และมีปริมาณที่เพียงพอ เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินการฝึกให้มากขึ้น¹⁴ สำหรับการสอนจะต้องเตรียม วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องช่วยฝึก และสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ และมีความทันสมัยอยู่เสมอ

เนื่องจากการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมแล้ว จะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้นำความรู้ และทักษะ จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี¹⁵ การเปลี่ยนโครงสร้างการประเมินที่ดีในการปรับปรุงและสามารถนำมาใช้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ครูฝึกในการใช้เทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น¹⁶ ซึ่งในเรื่องเทคนิคการสอน เป็นกลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการเพื่อช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อีกทั้งการกำหนดรายละเอียดต่างๆ ของหลักสูตรนับตั้งแต่ วัตถุประสงค์ หัวข้อวิชา ขอบเขตของหัวข้อ เทคนิค/วิธีการฝึก ระยะเวลาของแต่ละหัวข้อวิชาและระยะเวลาของการฝึกตลอดทั้งหลักสูตร¹⁷ รวมถึงการวางแผนเนื้อหาวิชาภายใต้การดำเนินการของสถานศึกษา¹⁸ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึก เกิดการเรียนรู้ มีทักษะ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือ พฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้¹⁹

นักศึกษาวิชาทหารมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่น่าพอใจและการที่นักศึกษาวิชาทหารจะมีคุณภาพที่ดีได้นั้น ต้องอาศัยหลายปัจจัย ซึ่งปัจจัยที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งสิ่งหนึ่งก็คือ ทรัพยากรมนุษย์ที่เรียกว่า “ครู”²⁰ เนื่องจากครู มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการทางวิชาการ และครูควรได้รับการจัดสรรวิธีการ และวัสดุอุปกรณ์ที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้²¹ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการฝึกนักศึกษาวิชาทหารให้สามารถผลิตนักศึกษาวิชาทหารที่มีคุณภาพที่ดี และตรงกับความต้องการของประเทศต่อไป

อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นดัชนีตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละด้าน ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักของการฝึกนักศึกษาวิชาทหารในชั้นที่ 3 ให้มีความรู้วิชา

ทหารทั้งทางเทคนิคและยุทธวิธี รวมทั้งให้สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้บังคับหมู่ได้ ตลอดจนเพื่อสร้างจิตสำนึกให้นักศึกษาวิชาทหาร มีจิตใจมุ่งมั่นในการเป็นกำลังพลสำรองที่ดี มีความกล้าหาญ รู้รักสามัคคี เสียสละเพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และประโยชน์สูงสุดของประชาชน

การประเมินผลการฝึกที่ยึดถือปฏิบัติในปัจจุบัน เป็นลักษณะการวัดผลความรู้ความสามารถ รวมทั้งความตั้งใจและการมีส่วนร่วมในการฝึกของ นศท.ตามเกณฑ์การให้คะแนนสอบ ประกอบด้วย 1) คะแนนฝึกภาคปกติ (คะแนนประจำวิชา คะแนนงานมอบ และ คะแนนร่วมกิจกรรม) 2) คะแนนสอบภาคปฏิบัติ 3) คะแนนสอบภาคทฤษฎี 4) คะแนนภาคสนาม และ 5) คะแนนยิงปืนตามหลักสูตร

ด้วยสภาพสังคมและวิทยาการต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และตั้งแต่ได้ดำเนินการฝึกนักศึกษาวิชาทหารในเขตพื้นที่ จวบจนกระทั่งถึงปัจจุบัน หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 210 ยังไม่มีการประเมินการฝึกนักศึกษาวิชาทหารอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และเป็นระบบว่ามีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในการฝึกนักศึกษาวิชาทหารเพียงใด จึงเป็นที่มาของความสนใจในการศึกษาวิจัยประเมินการฝึกนักศึกษาวิชาทหารของหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 210 โดยใช้การประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP) ของ แดเนียล สตัฟเฟิลบีม (Daniel Stuffle beam)²² ประเมินการฝึกนักศึกษาวิชาทหารของหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารที่ได้ประเมินการฝึก นศท.ของ กรมการสัตวทหารบกครอบคลุมในด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) เนื่องจากรูปแบบการประเมินนี้เป็นรูปแบบการประเมินที่สอดคล้องกับสภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร²³ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บังคับหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร และผู้บริหารสถานศึกษาวิชาทหาร รวมถึงผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาปรับปรุง ส่งเสริมกิจกรรมการฝึก วิชาทหารให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามที่กองทัพกำหนดไว้ต่อไป

กรมการสัตว์ทหารบกได้ศึกษาหลักการที่เกี่ยวกับการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ตามคำสั่งกองทัพบกที่ 69/2560 ลง 14 ก.พ.60 เรื่องการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ประจำปีการศึกษา 2560²⁴ และหลักสูตรการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร สำหรับนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 – 3 ชาย,หญิง พ.ศ.2558 เป็นแนวทางในการศึกษาหลัก รวมทั้งมีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการประเมินโครงการ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้รูปแบบการ ประเมิน CIPP ตามทัศนะของ Stufflebeam, Gulickson, and Wingate²⁵ ในการศึกษาการประเมินการฝึกนักศึกษาวิชาทหารของศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหารกรมการสัตว์ทหารบก²⁶ ประกอบด้วย 4 ด้าน

ด้านบริบท (Context)

เป็นการประเมินความจำเป็น ปัญหา และโอกาส บนพื้นฐานสำหรับการกำหนดแนวทางลำดับความสำคัญ และการตัดสินใจสำคัญของผลลัพธ์ โดยประเด็นย่อยที่ทำการประเมินประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประเด็นที่ประเมิน การผลิต นศท.ของกองทัพบก เพื่อให้สามารถตอบสนองแนวทางการใช้กำลังของกองทัพ กองทัพบกได้ปลูกฝังให้ นศท. มีความเป็นผู้นำ มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 3 ชาย ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในกองทัพบก เพื่อผลิตกำลังสำรองระดับ ผบ.หมู่และผบ.หมวด ให้กับหน่วยที่ได้รับการบรรจุเมื่อมีการเรียกพล และ เพื่อผลิตผู้นำที่ดี มีคุณธรรมมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ทรหด อุดหนุนตราครุฑต่อการทำงานในหน้าที่ตามภารกิจ

โครงสร้างหลักสูตร ประเด็นที่ประเมิน ความเหมาะสมของระยะเวลาการศึกษา 20 สัปดาห์ ความเหมาะสมของวิชาหลักในหลักสูตร ความเหมาะสมของการสอนเชิงปฏิบัติในหลักสูตร ความเหมาะสมของสถานที่ฝึก-ศึกษา นอกห้องเรียน (การฝึกประกอบ

เครื่องช่วยฝึก) ความเหมาะสมของการบรรยายจากอาจารย์ภายนอก และ ความเหมาะสมรายวิชา

เนื้อหาสาระของหลักสูตร ประเด็นที่ประเมิน เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัยเหมาะสมกับหน่วยรับการบรรจุกำลังเมื่อมีการเรียกพล เนื้อหาของหลักสูตร ตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของรายวิชาต่างๆ ชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกัน และเนื้อหาของรายวิชา มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

การประเมินด้านบริบท พบว่า นักศึกษาวิชาทหารและผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารมีความคิดเห็นเป็นรายด้าน คือ นโยบายการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร (ภาคปกติ) มีความต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกวิชาทหาร เป็นมวลชนที่เข้มแข็งของกองทัพ, มีภาพลักษณ์ที่ดี มีอุดมการณ์ เป็นคนดีของสังคม, เป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย, มีจิตอาสา มีความสำนึกของความเสียสละ, สร้างคุณลักษณะของนักศึกษาวิชาทหารที่ต้องการ การกำหนดวัตถุประสงค์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร (การฝึกภาคสนาม) ต้องการให้นักศึกษาวิชาทหาร มีประสบการณ์จากการฝึก มีร่างกายจิตใจที่เข้มแข็ง นอกจากนี้ นโยบาย จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารต้องใช้ข้อความภาษาที่มีความ ชัดเจนเข้าใจง่าย มีความสมบูรณ์ครอบคลุม ครบถ้วน เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันที่มุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาทหารเป็นกำลังสำรองที่มีคุณค่าและเข้มแข็งของกองทัพ รู้จักเสียสละ มีความรัก สามัคคี รวมถึงการเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม

ด้านปัจจัยป้อนเข้า (Input)

เป็นการประเมินผลวิธีการทางเลือก โดยการหาความต้องการ เช่นเดียวกับโปรแกรมวางแผน โดยประเด็นย่อยที่ทำการประเมินประกอบด้วย อาจารย์ผู้ทำการสอน อุปกรณ์การเรียนการสอน / ตำรา และสถานที่ฝึกศึกษา

อาจารย์ผู้ทำการสอน ประเด็นที่ประเมิน อาจารย์ผู้สอนมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสม อาจารย์ผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับวิชาที่สอน อาจารย์ผู้สอนใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสม

อุปกรณ์การเรียนการสอน / ตำรา ประเด็นที่ประเมิน อุปกรณ์การเรียนการสอนมีจำนวนเพียงพอ สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย อุปกรณ์เครื่องช่วยฝึกมีครบถ้วนสมบูรณ์ และคู่มือ นักศึกษาวิชาทหารมีความทันสมัยและเพียงพอ

สถานที่ฝึกศึกษา ประเด็นที่ประเมิน สถานที่ฝึกศึกษามีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วนสมบูรณ์ สถานที่ฝึกมีความเหมาะสม ห้องเรียนมีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียน นักศึกษาวิชาทหารมีแหล่งค้นคว้าหาตำรา/คู่มือ และอาคารสถานที่ฝึกมีความสะอาดเรียบร้อยสวยงาม

การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า นักศึกษาวิชาทหารและผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารมีความคิดเห็น คือการรับสมัครเข้าเป็นนักศึกษาวิชาทหาร ต้องดำเนินการให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมโดยผ่านการรับสมัครและรับรายงานตัว ตามระเบียบ หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน หลักสูตรการฝึกนักศึกษาวิชาทหารต้องมีเครื่องช่วยฝึกและสถานที่ มีความเหมาะสมและเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นปีที่ 3 เนื่องจากเป็นชั้นปีที่ผลิตกำลังพลสำรองในระดับผู้บังคับหมู่ ให้กับหน่วยรับการบรรจุ เพื่อทำหน้าที่เป็นกำลังทดแทน ซึ่งต้องรับการเรียกพลทั้งในยามปกติและยามสงคราม

ด้านกระบวนการ (Process)

เป็นการประเมินผล โดยการวางแผนการดำเนินการจากการชี้แจงกิจกรรม และ เอกสารช่วยอธิบายผลลัพธ์ โดยประเด็นย่อยที่ทำการประเมินประกอบด้วย กระบวนการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนการสอน ประเด็นที่ประเมิน มีการกำหนดกระบวนการเรียนการสอนที่ชัดเจน จัดลำดับวิชาที่สอนในหลักสูตรได้เหมาะสม นักศึกษาวิชาทหารมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียน การสอน หลักสูตรจัดระยะเวลาการศึกษาได้เหมาะสม การใช้สื่อทัศนูปกรณ์เหมาะสมกับการเรียน การสอน

การบริหารหลักสูตร ประเด็นที่ประเมิน มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ได้พัฒนาความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนและ มีการจัดการประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างเหมาะสม

การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ประเด็นที่ประเมิน มีวิธีการวัดผลการสอบภาคปฏิบัติก่อนการสอบภาคทฤษฎีเหมาะสม และมีเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการเรียนได้มาตรฐาน

การประเมินด้านกระบวนการ พบว่า นักศึกษาวิชาทหาร และ ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร มีความคิดเห็น คือ ให้ความสำคัญกับการดำเนินการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร การให้บริการ การใช้เทคนิคการสอนของครูผู้สอน การฝึกความมีระเบียบวินัย

ด้านผลลัพธ์ (Product)

เป็นการประเมินเพื่อกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่มีประสิทธิภาพ โดยประเด็นย่อยที่ทำการประเมินประกอบด้วย คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา และคุณสมบัติตามวัตถุประสงค์

คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ประเด็นที่ประเมิน มีความรู้ด้านวิชาหลักอย่างเพียงพอ มีความรู้ด้านวิชาการอย่างเพียงพอ มีความสามารถในการตัดสินใจ มีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่ทำการฝึกและสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบ เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักศึกษาวิชาทหารและเป็นเยาวชนที่ดีของประเทศชาติได้ มีคุณลักษณะผู้นำและมีขีดความสามารถในการนำหน่วย

คุณสมบัติตามวัตถุประสงค์ ประเด็นที่ประเมิน นศท.มีความรู้พื้นฐานจากชั้นปีที่ 3 และสามารถปฏิบัติหน้าที่ ผบ.หมู่ พล.ได้ นศท.ได้รับความรู้และมีทักษะเพิ่มมากขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการศึกษาต่อชั้นปีที่ 4 ได้มีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่ทำการฝึกและสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี มีความพร้อมและสมัครใจเข้าปฏิบัติหน้าที่ที่หน่วยรับการบรรจุเมื่อมีการระดมพล มีความประพฤติดี และมีระเบียบวินัย

การประเมินด้านผลผลิต พบว่า นักศึกษาวิชาทหาร และผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร มีความคิดเห็น คือ มุ่งการสร้างคุณภาพของนักศึกษาวิชาทหาร ในด้านความรู้ที่ได้รับจากการฝึกวิชาทหาร คุณภาพของนักศึกษาวิชาทหาร ด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำ และ

ความประพฤติ คุณภาพของนักศึกษาวิชาทหาร ในด้านการเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 3 จะต้องมีความรู้พื้นฐานในวิชาทหารในระดับผู้บังคับหมู่ มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในกองทัพ เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณลักษณะของนักศึกษาวิชาทหาร ที่ต้องการ ทั้งการเป็นผู้มีระเบียบวินัยดี มีความรับผิดชอบ เสียสละ อุตุน มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์

บทสรุป

การประเมินผลเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เอื้อประโยชน์ต่อการวางแผนและการตัดสินใจ เพื่อกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนของการดำเนินงาน รวมทั้งเพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ตลอดจนเพื่อทบทวนว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาควรพัฒนาไปในทิศทางใด ทั้งนี้รูปแบบการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง และได้รับการยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบัน คือ รูปแบบชิปปี้ จากเหตุผลความสำคัญของการประเมินผล และรูปแบบการประเมินที่มีความครอบคลุมทั้งกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด จึงเป็นที่มาของการประเมินผลการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 3 ชาย หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ของกรมการสัตว์ทหารบก โดยใช้การประเมินในรูปแบบชิปปี้ ซึ่งมีประเด็นการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยป้อนเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสอบถามและสัมภาษณ์นักศึกษาวิชาทหารและผู้กำกับนักศึกษา

ทั้งนี้ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิชาทหารและผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารมีความคิดเห็นในประเด็นสำคัญแต่ละด้านดังนี้ ด้านบริบท มีความเห็นว่านโยบายการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร (ภาคปกติ) มุ่งสร้างคุณลักษณะของนักศึกษาวิชาทหารที่ ต้องการ เป็นกำลังสำรองที่มีคุณค่าและเข้มแข็งของกองทัพ ด้านปัจจัยป้อนเข้า มีความเห็นว่า หลักสูตรการฝึกนักศึกษาวิชาทหารต้องมีเครื่องช่วยฝึกและสถานที่ต้องมีความเหมาะสมและเพียงพอ ส่วนด้านกระบวนการ มุ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร การให้บริการ

การใช้เทคนิคการสอนของครูผู้สอน การฝึกความมีระเบียบวินัย สำหรับ ด้านผลลัพธ์ คือนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 3 ต้องมีความรู้พื้นฐานในวิชาทหารในระดับผู้บังคับหมู่ มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในกองทัพเป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถปฏิบัติหน้าที่ ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจากการประเมินตามรูปแบบชิปปี้ จึงนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บังคับหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร และผู้บริหารสถานศึกษาวิชาทหาร รวมถึงผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ใน การวางแผนการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมกิจกรรมการฝึก วิชาทหารให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามที่กองทัพบกกำหนดไว้ต่อไป และจะเป็นกำลังสำรองที่เป็นทรัพยากรทางทหารที่มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการรักษาความมั่นคงของชาติสืบไป

พวกเราชาวไทยส่วนใจเด็ด กล้าเหมือนเพชรไม่ยอมใครง่ายง่าย

ถึงจะมีไพร่มามากมาย ก็ต่อสู้จนตายไม่อับ

ถึงเมียสาวลูกอ่อนนอนผ้าอ้อม ชายก็ยอมทิ้งได้ไม่เหลียวหลัง

แม้ไม่ทิ้งหญิงคงส่งเสียงดัง และดันหลังไล่ออกนอกเรือนชาน

เพราะทั้งแม่ทั้งเมียล้วนเลิศไซ้ร ผู้ชายไทยใจจึงล้วนกล้าหาญ

ไม่หวังแม่หวังเมียจนเสียการ มีแกใจไปราญรบไพร่

หญิงถึงจะรักลูกและรักผัว ไม่ยอมให้ชายมัวอยู่สุสี

ยุให้ไปยุทธนารบราวี และต่อสู้เข้มขันป้องกันเมือง

อันพวกเราชายหญิงทั้งหลายไซ้ร อยากให้ไทยชื่นชูฟูกระเดื่อง

สละชีพเพื่อผดุงความรุ่งเรือง ให้ขึ้นชื่อลือเลื่องขจรไกล

เรายอมเสียชีวารักษาสัตย์ รักษารัฐสีมาที่อาศัย

รักษาชาติศาสนาถาวรไว้ ให้ไทยคงเป็นไทยชั่วดินฟ้า²⁷
